

Către: **Dlui Sergiu GAIBU, Ministru, Ministerul Economiei**

Nr. 22/22-EC din 25 mai 2022

Ref: Proiectul de modificare a hotărârii Guvernului pentru modificarea Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 774/2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante și Dispoziția CSE nr.02/2022.

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează înaltele considerațiuni și își exprimă deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară privind modul de formare a prețurilor pentru toate categoriile de mărfuri social-importante stabilite de HG nr. 774/2016 și Dispoziția CSE nr.02/2022, și urmare a ședinței de consultare a mediului de afaceri pe marginea proiectului privind extinderea listei produselor social importante din 18 mai curent, în cadrul căreia mediul de afaceri sa expus pe deficiența mecanismului de calculare a adaosului comercial, precum și lista produselor sociale extinsă, EBA Moldova reiterează următoarele :

1. Extinderea listei produselor sociale în speță pe categoriile: Carne de porc pe os (ne dezosată) (poziția tarifară 0203), Pești congelați (poziția tarifară 0303), Carne de pasăre (poziția tarifară 0207), Paste (nefierte, neumplute și nici altfel preparate) (poziția tarifară 1902) urmează a fi revizuită sau clar expusă reieșind din faptul că produse precum carcasa de porc, somonul, păstrăvul, carnea de curcan, rață, sau prepeliță, ori pastele din grâu tare nu reprezintă categoria produselor sociale, ci produse din clasa premium, or prețul de achiziție a acestora este unul net diferit.

În același timp, considerăm că introducerea modificărilor propuse la HG nr. 774/2016 urmează a fi analizată și prin prisma experienței și a rezultatelor reglementării prețurilor la produsele social importante introduse la 1 martie 2022 prin prevederile Dispoziției CSE nr. 02/2022. Or, în comparație cu caracterul temporar al Dispoziției în cauză, aprobarea acestor modificări și, respectiv, modificarea HG. nr. 774/2016 înseamnă că lista nou aprobată va rămâne în vigoare și după anularea stării de urgență în Republica Moldova introdusă de Parlamentul Republicii Moldovei prin Hotărârea nr. 41 din data 24 februarie 2022. Prin urmare, efectele de lungă durată ale reglementării prețurilor la anumite produse ce urmează a fi introduse în HG nr. 774/2016 în virtutea modificărilor propuse sunt vizibile la moment, întrucât o astfel de reglementare în privința unor produse este valabilă în conformitate cu prevederile Dispoziției CSE nr. 02/2022.

Astfel, în urma analizei pieței și în baza informațiilor colectate de la companiile – membre ale EBA, precum și de la alți jucători pe piața relevantă, se atestă o situație contradictorie când unele produse incluse în lista produselor social importante prin Dispoziția CSE nr. 02/2022, în loc să devină mai accesibile (sau, cel puțin, să nu fie afectate de inflație și creștere de preț), au devenit vădit mai scumpe, iar în privința unor poziții s-au transformat în produse deficitare. Cu titlu de exemplu, atragem atenția Dvs. asupra situației pe piața cărnii de porc și pasăre, și pești congelați, unde se atestă deficitul celor mai accesibile tipuri de carne care se datorează atât lipsei capacităților de producere la producătorii autohtoni (care, la moment, nu pot acoperi necesarul de produse pentru consumatorii finali), cât și lipsei de interes financiar din parte importatorilor, întrucât, comercializarea acestor produse în condițiile actuale își pierde orice argumentare financiară.

EBA – Asociația Businessului European

Str. Vlaicu Pârcălab 30 - MD 2012 Chișinău - Republica Moldova

Telefon: +373-22-907025 - Email: info@eba.md- www.eba.md

Ca rezultat, începând cu 1 martie 2022 se atestă deficitul de carne de porc și carne de pasăre în toate rețelele de comerț din țară care este generat de dispariția produselor respective de import și creșterea prețului la produse locale din cauza lipsei de concurență și a capacităților de producere suficiente. Este evident că dacă prevederile proiectului de modificare a HG nr. 774/2016 vor rămâne neschimbate situația curentă cu carne de porc, pasăre și pești congelați creată în baza prevederilor Dispoziției CSE nr. 02/2022 își va pierde caracterul temporar și va putea deveni o nouă realitate pentru societate. Cu alte cuvinte, deși susținem și salutăm intențiile Ministerului Economiei menite spre protejarea păturilor social vulnerabile în această perioadă complicată, în realitate, prin modificările propuse se creează deficitul de produse respective care duce la creșterea prețurilor.

Având în vedere cele expuse, precum și în scopul declarat de protejare a păturilor sociale vulnerabile prin reglementarea prețurilor pentru produse social importante propunem revizuirea listei produse prin **excluderea** pozițiilor tarifare: 0203 11 carne de porc în carcase sau semicarcase; 0303 11 000 Somon roșu, 0303 12 000 alți somoni de Pacific, 0303 13 000 Somon de Atlantic (Salmo salar) și lostrită (Hucho hucho), 0303 14 Păstrăvi; **înlocuirea** poziției tarifare 0207 ("Carne de pasăre") cu pozițiile tarifare care, cu adevărat, reprezintă produsele sociale importante, după cum urmează: poziții tarifare 020712900, 020711900 și 020714400 ("Carne de pasăre pui eviscerate congelat și refrigerat, spinări și gături"). Considerăm că prin operarea acestor modificări, deficitul de produse precum și prețurile ridicate la acestea care se atestă la moment va dispărea, iar prețurile la produsele social importante se vor stabili.

2. Ajustarea și descrierea clară a mecanismului de formare a prețurilor de comercializare pe piața internă, prin modificarea art.4, litera a), care actualmente nu include cheltuielile legate de transportare, depozitare, manipulare, plasare pe piață și pierderile de la cursul de schimb valutar.

Alternativ propunerii de mai sus legate de revizuirea listei de produse social importante și cu condiția că o astfel de revizuire nu va fi acceptată (fapt care în opinia noastră va duce inevitabil la menținerea deficitului și a prețurilor ridicate), propunem revizuirea mecanismului de formare a prețurilor prevăzut de prevederile HG nr. 774/2016 care este diferențiat pentru producătorii locali și importatori.

Astfel, în conformitate cu prevederile actuale ale HG nr. 744/2016, în scopul calculării adaosului comercial aplicabil importatorilor de produse social importante se utilizează noțiunea de "preț de achiziție" care este definit ca prețul producătorului/distribuitorului de peste hotare, diminuat cu suma rabatului comercial acordat, indicat în documentele primare, cu luarea în calcul a drepturilor de import achitate (cu excepția taxei pe valoarea adăugată, care se va trece în cont), a cheltuielilor de transport (după caz, în funcție de condițiile de livrare), recalculat în monedă națională (lei), conform cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei la data efectuării operațiunii de vămuire. În același timp, în privința producătorilor autohtoni se aplică "prețul de livrare" care este definit ca prețul producătorului autohton diminuat cu suma rabatului comercial acordat, indicat în documentele primare (cu excepția taxei pe valoarea adăugată, care se va trece în cont).

Cu alte cuvinte, producătorul autohton este în drept să includă în documentele primare toate cheltuielile sale suportate în legătura cu producerea produselor sociale (producerea, depozitarea, deservirea împrumuturilor bancare și non-bancare, cheltuielile salariale și etc.) la care se va adăuga adaosul comercial de 20 %. În cazul importatorilor, doar suma drepturilor de import achitate și a cheltuielilor de transport legate de livrarea produselor pe teritoriul Republicii Moldova poate fi luată ca referință pentru aplicarea adaosului în cauză.

Astfel, se creează situația când importatorul de produse social importante este pus în poziția de concurență neloială în raport cu producătorii autohtoni, nefiind în drept să-și acopere cheltuielile operaționale suportate.

Este evident că lipsa posibilității de recuperare a costurilor suportate de importatorii combinată cu limitarea adaosului comercial (care, pentru evitarea a oricărui dubii nu poate fi depășit în raportul cu consumatorul final, i.e. se distribuie între toți participanții lanțului de comercializare, inclusiv, importatorul, transportatorul distribuitorul, magazinul respectiv) pune la îndoială profitabilitatea și rezonabilitate comercială a activității economice a importatorilor.

Având în vedere cele de sus, în calitate de o soluție de alternativă pentru revizuirea listei produselor social importante (indicată la pct. 1 din prezenta scrisoare) propunem revizuirea definiției “prețului de achiziție” din HG nr. 774/2016 prin extinderea listei cheltuielilor și costurilor suportate de importatorii ce se includ în această definiție la nivelul, cel puțin, similar producătorilor autohtoni.

Bazându-ne pe informația de pe piața, în cazul în care nici o propunere de mai sus nu va fi acceptată, există riscul iminent de dispariție a unor produse din rafturile magazinelor și, respectiv, creșterea prețurilor la produsele rămase din categoriile respective. Astfel, intenția nobile și salutară a Ministerului Economiei va putea duce la crearea de deficit artificial al unor produse care nici nu fac parte din categoria produselor social importante.

Rămânem la dispoziția Dvs. și mizăm pe abordarea obiectivă în suportul agenților economici din Republica Moldova.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

Ex: eugen.cozmulici@eba.md
Tel: 022 90 70 25